

циални роли, които изпълнява Яворов на българската обществена сцена, една от които е тъкмо „виден деец на революционното движение на българите от Македония и Одринско“ (другите са „млад социалист-народник“ и „трагически самотен художник – духовен аристократ“)³. Още по-късно, в постмодерните времена на 1990-те години, когато се поизличава амплитудата между „високо“ и „ниско“, проблемът отново попада в полезрението на литературознанието. Преодоляла високомодернистичния патос на Неделчев, а по-скоро преартикулирайки на едно „високо“ метаниво безизкусните – а често и безвкусни – подмятания на съвременниците, Инна Пелева по своеобразен начин контаминира двете традиции. Според нея Яворов се домогва до две социални „роли“ – на поета революционер и на народния трибун демократ, ала понеже те и двете се оказват вече заети, съответно от Ботев и Алеко Константинов, за Яворов остава свободна единствено ролята на трагичен любовник, пародийно конструирана в естетиката на жълтото, сензационното четиво⁴.

Тъй или иначе, Македония се оказва наистина важен, централен пункт в литературно-биографичния разказ на поета, който – първо – бележи една настойчива страст към излаз в отвъд-поетическото, телесно-биографичното и където – второ – някак самопонятно, с подозрителна настойчивост, и то тъкмо в тези сфери на телесно-биографичното, се мярка фигурата на Ботев. Македония сякаш предлага на Яворов идеалната възможност да постигне един не просто поетически, литературен, а *екзистенциален* свръхсмисъл, основан на органичната взаимопроникнатост на биографично-телесен жест и поетически акт, възпроизвеждайки вече готов, проигран и оказал се перфектно работещ модел. Именно „македонският сюжет“ със своята комплексна – соматична и литературна – същност се оказва идеалният за Яворов начин да случи собствения си автомат като мита „Ботев“, т.е. играейки една „театрална роля“ – ролята „Ботев“. Да го случи в една екстравертна, общностна перспектива в откровен опит да се повтори абсолютната взаимопроникнатост на лично и общо по начина, по който тази взаимопроникнатост е била реализирана във „високия“, националномитологическия етап на Възраждането.

Македония е онази необходима (реална, но и въобразена) хетеротопия, където автоматът „Яворов“ получава шанс да се случи като

³ Неделчев, М. Етюди за Яворов. *Посмъртното битие на Яворовата литературна личност*. – В: Неделчев, М. *Социални стилове, критически сюжети*. С., 1987, с. 105–120, по-специално с. 108.

⁴ Пелева, И. *Биография, тривиален мит и литературна история*. – В: Пелева, И. *Четени текстове*. Пловдив, 1994, с. 120.